

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve 2030 Sonrası Kalkınma Gündemi

Musa Rahmanlar

İçerik

1. Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı ve Gelişimi
2. Binyıl Kalkınma Hedefleri
3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Hazırlık Süreci
4. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi
5. Takip ve Gözden Geçirme Sistemi
6. Kalkınma Bakanlığının Süreçteki Yeri

Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı

1970
öncesi

- Doğal kaynakların sınırsız olduğu varsayımıyla üretim artışı sağlanarak ekonomik büyüme

1970'
ler

- Çevre sorunlarının yerel önlemlerle çözümü ve kirlilik önleme

1980'
ler

- Çevre ve kalkınma konusunda ulusal önlemler

1987

- BM Çevre ve Kalkınma Komitesi Brundtland Raporu

1992

- Rio de Janeiro - Çevre ve Kalkınma Konferansı

Sürdürülebilir Kalkınma

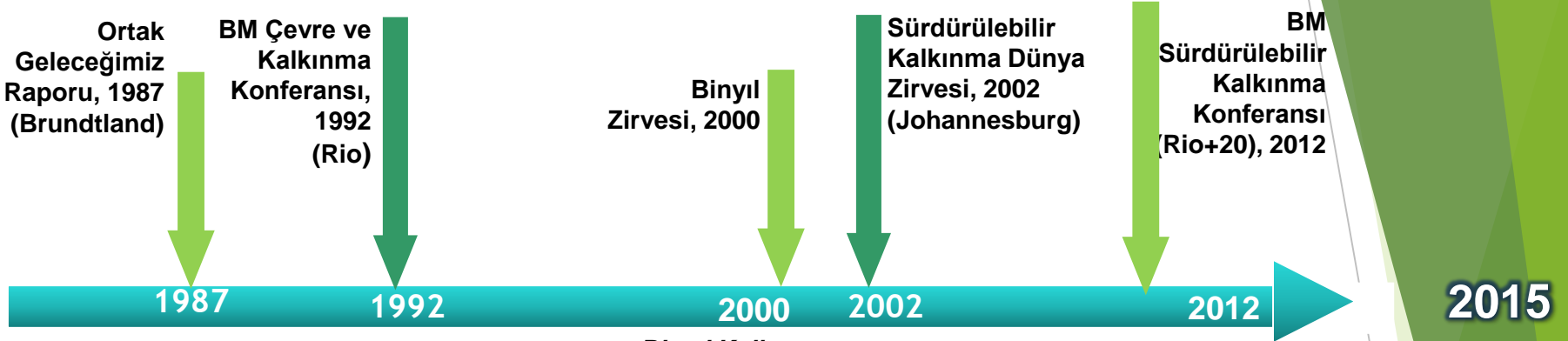
- **Gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek kalkınma modelidir**

(1987, Brundtland Raporu,

Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu)

Sürecin Gelişimi

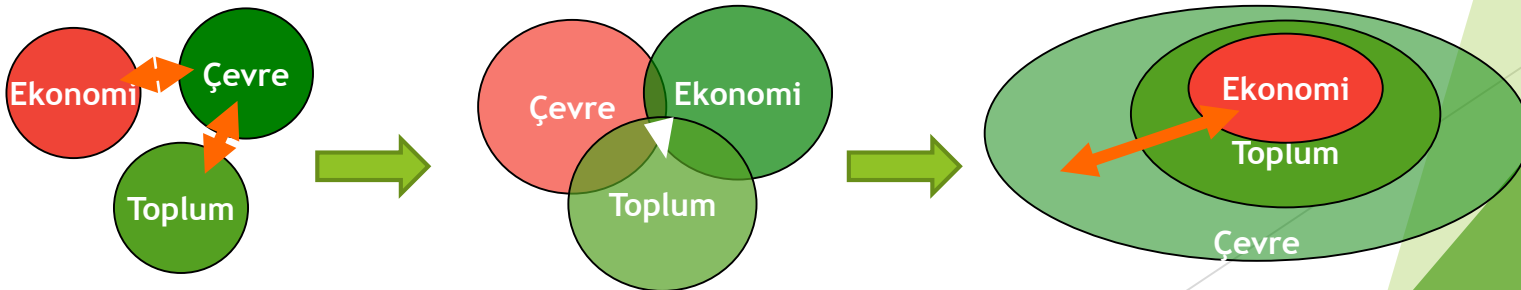

- Gündem 21
- Sürdürülebilir Ormanlık Prensipleri
- BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
- BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
- Küresel Çevre Fonu
- BM Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu

- Binyıl Kalkınma Hedefleri (2000-2015)

- Johannesburg Uygulama Planı

- **Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2015**

Binyıl Kalkınma Hedefleri

1 Aşırı yoksulluğu ve açlığı ortadan kaldırmak

2 Herkes için evrensel ilköğretim sağlamak

3 Cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi

4 Çocuk ölümlerini azaltmak

Binyıl Kalkınma Hedefleri

Anne sağlığını iyileştirmek

HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla m¼cadele

Çevresel s¼rd¼r¼lebilirliđi sađlama

Kalkınma i¼in k¼resel bir ortaklık kurmak

Binyıl Kalkınma Hedefleri-Türkiye

Günde 1,25 \$ gelirin altında yaşayan nüfus oranı 2006 yılında sıfıra düşürülmüştür.

Ortaöğretimde eğitime katılan çocuk oranı 2000 yılındaki % 74.4 seviyesinden 2015 yılında % 95.4 ulaşmıştır.

Ücretli olarak çalışan kadınların oranı 2000 ve 2015 yılları arasında % 17,7'den %26.6 çıkmıştır.

Anne ölüm oranı, 1993 ve 2014 yılları arasında 100.000 canlı doğumda 132'den 15.2'ye gerilemiştir.

Sağlık sistemi kullanma oranı 15 yılda % 75'ten % 91'e yükselmiştir.

Kalkınma yardımı 2002 yılında 85 milyon USD iken 2014 yılında 3,6 milyar ABD Doları'na yükselmiştir.

Binyıl Kalkınma Hedefleri (BKH)

- ▶ BKH'ye yönelik eleştiriler:
  - ▶ Kısıtlı sayıda katılımcı ile belirlenmiş olması
  - ▶ Hedeflerin tüm üye ülkelere hitap etmemesi
  - ▶ Eşitsizlik gibi sosyal bileşenlere değinmemesi
  - ▶ Çevresel konuları göz ardı etmesi

Rio+20

- 2012 yılında gerçekleştirilen BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansın'da (Rio+20) «İstedığımız Gelecek- (The Future We Want)» adlı Sonuç Belgesi kabul edilmiştir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri - (Sustainable Development Goals - SDGs)

- ❖ 2015 sonrası, Sürdürülebilir Kalkınma gündemini belirleyen hedefler, amaçlar ve göstergelerin bütünü.

Nedir

SDG Hazırlık Süreci

SDG
M

- ▶ MDG'den SDG'ye Geçiş
- ▶ Sürdürülebilir Kalkınmanın tüm boyutlarını içeriyor.
  - ▶ Tüm ülkelerde uygulanabilir;
  - ▶ Her ülkenin kendi
    - ▶ Gerçeklerini,
    - ▶ Kapasitelerini,
    - ▶ Kalkınma düzeylerini,
    - ▶ Ulusal politika ve önceliklerini dikkate alan kapsayıcı bir set

SDG Hazırlık Süreci

- ▶ Açık Çalışma Grubu Müzakereleri
  - ▶ **Rio+20: 30** grup
  - ▶ **Türkiye**, **İtalya** ve **İspanya** ile troika
  - ▶ Kalkınma Bakanlığı **ulusal odak noktası**
- ▶ Hükümetler Arası Süreç
  - ▶ Ulusal kapasite ile yürütüldü
  - ▶ Kalkınma Bakanlığı teknik destek sağladı

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi (Gündem 2030)

(25-27 Eylül 2015 BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi)

- ▶ Deklarasyon
- ▶ **Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri**
- ▶ Uygulama Araçları
- ▶ Takip ve Gözden Geçirme Sistemi

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi (Gündem 2030)

17 Amaç

1 YOKSULLUĞA
SON

Her türlü yoksulluğu her yerde bitirmek

2 AÇLIĞIN
YOK EDİLMESİ

Açlığı bitirmek, gıda güvenliğini ve iyi beslenmeyi sağlamak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek

3 SAĞLIK VE
REFAH

Sağlığa erişimi artırmak ve zindeliği desteklemek

17 Amaç

4 KALİTELİ
EĞİTİM

Kapsayıcı ve hakkaniyetli eğitim hizmeti sunmak ve yaşam boyu öğrenim fırsatlarını teşvik etmek

5 CİNSİYET
EŞİTLİĞİ

Cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadının statüsünü güçlendirmek

6 SAĞLIKLI SUYA
ERİŞİM

Su ve kanalizasyon hizmetlerine erişimi ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak

17 Amaç

7 ERİŞİLEBİLİR
TEMİZ ENERJİ

Herkes için satın alınabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve çağdaş enerjiye erişimi sağlamak

8 İSTİHDAM VE
EKONOMİK
BÜYÜME

Herkes için sürekli, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, tam ve üretken istihdamı ve insana yakışır işleri yaygınlaştırmak

9 SANAYİ,
YENİLİKÇİLİK VE
ALTYAPI

Dayanıklı altyapılar kurmak, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi yaygınlaştırmak ve yenilikçiliği geliştirmek

17 Amaç

10 EŞİTSİZLİKLERİN
AZALTILMASI

Ülkelerin arasındaki ve ülke içindeki eşitsizlikleri azaltmak

11 SÜRDÜRÜLEBİLİR
ŞEHİRLER VE
TOPLULUKLAR

Şehirleri ve yerleşim yerlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirmek

12 SÜRDÜRÜLEBİLİR
ÜRETİM &
TÜKETİM

Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarını desteklemek

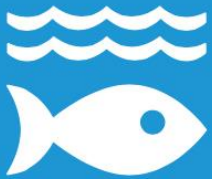
17 Amaç

13 İKLİM
DEĞİŞİKLİĞİYLE
MÜCADELE

İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele etmek

14 SUDAKİ
YAŞAM

Okyanusları, denizleri ve deniz kaynaklarını korumak ve sürdürülebilir kullanmak

15 KARADAKİ
YAŞAM

Karasal ekosistemleri korumak, yenilemek ve sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek, ormanları sürdürülebilir yönetmek; çölleşmeyle mücadele etmek ve arazi bozulmasını durdurmak ve tersine çevirmek; biyolojik çeşitlilik kaybına son vermek

17 Amaç

16 SULH VE
ADALET

Barişçıl ve kapsayıcı toplumları yaygınlaştırmak, herkesin adalete erişimini sağlamak ve her seviyede etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar kurmak

17 UYGULAMA
ARAÇLARI

Uygulama araçlarını kuvvetlendirmek ve sürdürülebilir kalkınma için küresel işbirliğine canlılık kazandırmak

Takip ve Gözden Geçirme Sistemi

- ▶ 17 amaç ve 169 hedef için 242 adet uluslararası gösterge belirlendi
- ▶ 2030 gündeminin takip ve gözden geçirmesinden BM nezdinde HLPF sorumlu
- ▶ Ülkemizde sürecin koordinasyonu Kalkınma Bakanlığı tarafından yürütülecek
- ▶ Göstergeler ve izleme ile ilgili uluslararası süreci TÜİK yakından takip ediyor

Kalkınma Planlarında Sürdürülebilir Kalkınma Politikası

- ▶ Kalkınma Planları tüm ulusal politika ve öncelikler için makro düzeyde yol gösterici olan en üst belgedir.
- ▶ Rio+20 Zirvesinin sonuçları 10. Kalkınma Planına(2014-2018) entegre edilmiştir.
- ▶ 10. Kalkınma Planının temel eksenlerinden biri sürdürülebilir büyüme olarak belirlenmiştir.
- ▶ 10. Kalkınma Planı ve SDGs arasında yüksek bir tutarlılık vardır.

2030 gündeminin uygulanması için atılacak ilk adımlar

2016 HLPPF

- ▶ Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin Kalkınma Planı, program, strateji belgeleri gibi ulusal politika dokümanları ile ilişkisi
- ▶ SDG görev gücünün oluşturulması
- ▶ Ülkemizin SDG bazında Öncelikleri
- ▶ SDG'lerin 11. Kalkınma Planının stratejilerine yansıtılması

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA TÜRKİYE

Türkiye'nin Sürdürülebilir Kalkınması Hakkında Herşeye Ulaşmak İçin Tıklayınız

Teşekkürler

sdg@kalkinma.gov.tr

www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr